

Kunnskapsdepartementet

Høringsnotat
forskrift om endring i forskrift om utdanningsstøtte
november 2022

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endring i forskrift av 15. april 2020 om utdanningsstøtte.

Som følge av økte strømuttergifter har Stortinget vedtatt å innføre en midlertidig ordning med strømstøtte som et bidrag til studenter og voksne elevers strømuttergifter.

2. Bakgrunn

Kraftprisene har i 2022 vært høye i deler av landet. Dette gjør at mange får høyere strømuttergifter, noe som kan være spesielt utfordrende for personer med lave inntekter, som f.eks. studenter. Våren 2022 fikk studenter og utvalgte voksne elever i videregående opplæring som kunne dokumentere utgifter til strøm våralvåret 2022, tilbud om et strømstipend i Lånekassen. Ved behandlingen av Innst. 34 S (2022–2023) vedtok Stortinget 27. oktober en ny strømstøtte for studenter høsthalvåret 2022. Strømstøtten til studentene kommer i tillegg til regjeringens kompensasjonsordning som gir husholdninger støtte til ekstraordinære strømkostnader.

3. Departementets vurderinger og forslag

Ekstraordinær støtteordning i Lånekassen for studenter som følge av økte utgifter til strøm

Stortinget har vedtatt en ordning med strømstøtte på 1 500 kroner som Lånekassen skal tilby studenter med utgifter til strøm som følge av høye kraftpriser. Departementet vurderer at for å få på plass en løsning raskt og innen årsskiftet, skal strømstøtten tilbys etter de samme vilkårene som ordningen fra i vår. Det vil si en søknadsbasert stipendordning på 1 500 kr som skal tilbys studenter og utvalgte voksne elever i videregående opplæring. Gruppen tilsvarer de som fikk tilbudet våren 2022, og stipendet tilbys kun studenter og elever som er kunder i Lånekassen.

Strømstipendet gjelder for søkere som kan dokumentere strømuttergifter for høsthalvåret 2022, og som får lån og stipend fra Lånekassen i samme periode. For å kvalifisere for strømstipendet, skal søkeren være 18 år eller eldre, og det er et vilkår at søkeren allerede har fått innvilget lån og stipend fra Lånekassen etter forskrift om utdanningsstøtte del 3 for høsthalvåret 2022.

Norske studenter i utlandet som får lån og stipend i hele eller deler av høsthalvåret 2022, vil også ha rett til strømstipendet.

Retten til strømstipendet er forbeholdt de som har strømuttergifter i eget bosted, og som kan dokumentere faktiske utgifter til strøm. Dette innebærer at studenter som for eksempel har strømuttergiftene sine inkludert i husleie, ikke omfattes av ordningen. Folkehøgskoleelever får lån og stipend etter del 3, men omfattes ikke av ordningen da de bor på internat.

Elever med ungdomsrett i videregående opplæring skal som hovedregel forsørges av foresatte, jf. [barneloven § 68](#). Enkelte søkere som tar videregående opplæring eller grunnskoleopplæring med ungdomsrett og som er over 18 år, kan likevel ha en egen husholdning. Blant disse elevene er det en gruppe som har søkt om et tilleggslån etter forskrift om utdanningsstøtte § 67. Tilleggslånet er for elever med ungdomsrett i videregående opplæring, som er 18 år eller eldre, som ikke kan bo i foreldrehjemmet, og som etter egen vurdering trenger støtte for å ta utdanning. Denne gruppen vil få samme tilbud om strømstipend. Avgrensning mot denne gruppen er et uttrykk for hvilke elever med ungdomsrett som kan ha et reelt behov for et strømstipend på bakgrunn av egne utgifter til strøm.

Alle som får strømstipendet, skal kunne dokumentere at de har hatt utgifter til strøm og at strømutfgiftene ikke dekkes av ev. husleie. Lånekassen vil kunne kontrollere om vilkårene for stipendet er oppfylt. Uriktige eller manglende opplysninger innebærer brudd på opplysningsplikten og gir Lånekassen grunnlag for reaksjoner etter [forskrift om utdanningsstøtte §§ 103 og 104](#), som i ytterste konsekvens kan innebære tap av fremtidig rett til lån og stipend fra Lånekassen.

Lånekassen har varslet at den tekniske løsningen for å søke om stipendet er på plass i begynnelsen av desember. Departementet foreslår at søknad om strømstipend senest skal være mottatt innen utgangen av høstsemesteret 2022, slik det er definert i forskrift om utdanningsstøtte § 2. Lånekassen vil informere nærmere om frister.

Se forslag til regulering i §§ 67 a og 74 a i forskrift om endring i forskrift om utdanningsstøtte i høringsnotatets kapittel 5.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om søknadsbasert strømstipend i Lånekassen har budsjettmessige konsekvenser, jf. omtale i Innst. 34 S (2022–2023) og vedtak i Stortinget. Departementet har lagt til grunn at tilbud om strømstipend vil sendes til om lag 232 000 studenter og elever høsten 2022, og at om lag 139 200 (60 pst.) av disse vil søke og ha rett på et strømstipend på 1 500 kr. Anslaget baserer seg på erfaringen med faktisk utnyttelsesgrad på tilsvarende ordning vårhalvåret 2022. Basert på dette gir forslaget et anslått bevilgningsbehov på 210 mill. kroner.

Forslaget om søknadsbasert strømstipend krever teknisk utvikling i Lånekassen som er tatt høyde for i budsjettforslaget. Kontroll binder opp ressurser i Lånekassen i 2023.

5. Utkast til forskrift

Forskrift om endring i forskrift om utdanningsstøtte

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet x. desember 2022 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven) § 4 og § 5

I

I forskrift 15. april 2020 nr. 798 om utdanningsstøtte gjøres følgende endringer:

§ 67 a skal lyde:

§ 67 a Tilleggsstipend som følge av høye strømpriser

En søker som har hatt strømutfgifter høsthalvåret 2022 og som ikke bor sammen med foreldrene, har rett til et tilleggsstipend på 1 500 kroner dersom søkeren er 18 år eller eldre og får lån høsthalvåret 2022 etter § 67.

Søknad skal være mottatt innen utgangen av høstsemesteret 2022 jf. § 2 første ledd bokstav d.

§ 74 a skal lyde:

§ 74 a Tilleggsstipend som følge av høye strømpriser

En søker som har hatt strømutfgifter høsthalvåret 2022 og som ikke bor sammen med foreldrene, har rett til et tilleggsstipend på 1 500 kroner dersom søkeren er 18 år eller eldre og får lån og stipend etter del 3 i hele eller deler av høsthalvåret 2022.

Stipendet reduseres ikke etter § 75 første ledd.

Ordningen gjelder ikke for elever som tar folkehøgskoleutdanning.

d. Søknad skal være mottatt innen utgangen av høstsemesteret 2022 jf. § 2 første ledd bokstav

II

Forskriften trer i kraft straks.